

IAS-NORMEN: de Europese Unie moet haar verantwoordelijkheid nemen

Marianne Thyssen is lid van het Europees Parlement, en maakt er deel uit van de Economische en Monetaire Commissie. Zij is door deze Commissie aangesteld als rapporteur voor het voorstel van verordening betreffende de toepassing van de internationale standaarden voor jaarrekeningen (IAS).

IAB : Hoe ziet de timing in dit dossier eruit?

Marianne Thyssen : Het voorstel bepaalt dat de geconsolideerde jaarrekening van de beursgenoteerde ondernemingen over het boekjaar 2005 volgens de IAS-normen moet worden opgesteld. Op de Europese Raad van Lissabon (voorjaar 2000) was eerder beslist dat het 'Actieplan financiële diensten', waarin dit voorstel gesitueerd moet worden, voor 2005 moet zijn uitgevoerd.

Om deze limiet te halen wil de Commissie dat het dossier vooruitgaat. Daarom zal de verordening onmiddellijk in werking treden op de dag van haar bekendmaking in het Publicatieblad. De lidstaten en de ondernemingen zullen dan nog tot 2005 de tijd krijgen om zich aan te passen.

Het is zeer de vraag of deze beperkte aanpassingstijd aan een fundamentele hervorming volstaat, temeer daar de verordening zelf nog maar in de fase van voorstel verkeert en ze bovendien moet worden vastgesteld in co-decisie tussen de Raad en het Europees Parlement. Vanuit het Europees Parlement zullen wij ons inspannen om het dossier snel te behandelen. Maar niemand zal ons kunnen verhinderen om toch de vragen en bemerkingen te formuleren die zich opdringen en te amenderen waar nodig. De voorziene timing is alvast zo'n moeilijk punt.

IAB : Acht u de huidige voorgestelde werkwijze zonder aanpassing haalbaar?

Marianne Thyssen : Absoluut niet. Ik treed zonder moeite de vaststelling bij dat de huidige minimale harmonisatie niet geleid heeft tot voldoende vergelijkbaarheid en doorzichtigheid en dat dit in een geïntegreerde Europese kapitaal- en financiële dienstenmarkt een probleem is. Het is een logische redenering

dat gepleit wordt voor de overstap naar één enkele set van standaarden. Dat we die in een globaliseringstijdperk niet meer zelf autonoom gaan uitdenken, maar hiervoor op zoek gaan naar een internationaal forum, aanvaard ik eveneens. Maar wil dit zeggen dat de Europeanen hun eigen referentiekader volledig overboord moeten gooien? En, erger, dat de Europese overheid zelf volledig mag abdiceren? Zolang de Europese Unie geen deel uitmaakt van het IAS-comité, dat de IAS-standaarden vastlegt, hebben wij als

Marianne Thyssen

wetgever niet de minste invloed op de inhoud van die normen. Het lijkt me in die omstandigheden onaanvaardbaar dat ze aan het bedrijfsleven zouden worden opgelegd.

Een ander voor mij onverteerbaar punt is de vertaalkwestie. Het is in de Europese geschiedenis niet eerder gezien en in strijd met de regels dat algemeen bindende regels niet beschikbaar zijn in elk van de officiële talen van de EU. Zowel in juridisch als in democratisch opzicht kunnen wij dit niet aanvaarden. De Europese Commissie moet ervoor zorgen dat elk van de taalversies beschikbaar is en juridisch evenwaardig.

IAB : Wat was tot nu toe en wat wordt de rol van het Europees Parlement in dit dossier? Zal het Europees Parlement invloed hebben bij totstandkoming van nieuwe IAS-Normen?

Marianne Thyssen : Het voorstel van verordening is gebaseerd op artikel 95 van het Verdrag dat de harmonisatie van de wetgeving regelt ter bevordering van de goede werking van de interne markt. Het Parlement is dus medewetgever en moet de verordening in co-decisie met de Raad vaststellen. Concreet betekent dit dat wij het voorstel kunnen amenderen. Als de Raad onze amendementen overneemt, kan hij het besluit vaststellen. Anders moet hij een 'gemeenschappelijk standpunt' innemen en het dossier voor een tweede en eventueel derde lezing terug naar het Parlement sturen.

Het Parlement heeft ook al eerder in algemene termen gereageerd. Verleden jaar hebben wij met de Economische en Monetaire Commissie aan Commissaris Bolkestein onze eerste algemene beoordeling van de keuze voor de overstap naar de IAS-normen gegeven. Daarin kreeg de Commissie van het Parlement steun voor de mededeling over de 'Strategie van de EU inzake financiële verslaggeving: verdere maatregelen', maar wel niet onvoorwaardelijk. Toen al hebben wij gesteld dat de financiële verslaggeving gebaseerd moet blijven op een Europees wetgevingskader, dat de Commissie deel moet uitmaken van het IAS-comité en dat politieke verantwoordelijkheid en democratische controle over de ontwikkeling en de wijziging van de normen, sleutelementen blijven.

IAB : Wat met de vertaling van de Normen?

Marianne Thyssen : Hier stelt zich zowel een groot principeel als een praktisch probleem. De Europese taalregels bepalen dat verordeningen en andere stukken van algemene strekking worden opgesteld in de 11 officiële talen van de Unie en dat ook het Publicatieblad - waarin ze moeten bekend gemaakt worden - in de 11 officiële talen verschijnt.

Hoe kan men het adagium toepassen dat elke burger geacht wordt de wet te kennen als hij de wet niet in een voor hem begrijpelijke taal kan lezen?

Deze regels gelden onverkort voor de normen die opgelegd worden voor financiële verslaggeving door onder-

nemingen. De IAS-normen zijn immers van een totaal andere orde dan de normen van de zogenaamde normaliseringsinstituten. Ook de Commissie weet dat zeer goed. Hier hebben we met wetgeving te doen. Het is dan ook de Commissie die voor de vertaling moet instaan. Dat ze hiervoor de technische hulp van externe specialisten nodig heeft, beroepsorganisaties van accountants en belastingconsulenten bijvoorbeeld, is normaal. Maar dit betekent niet dat de vertaalslag ook op kosten van deze specialisten of op hun uitsluitende verantwoordelijkheid mag gebeuren. Het is de Commissie die ervoor moet zorgen dat er authentieke versies zijn van alle normen in elk van de officiële talen. Deze taalversies moeten er alleszins zijn op het ogenblik dat het voorstel wet wordt. Tenzij de Europese wetgever meent zijn eigen regels te kunnen negeren, heeft hij geen andere keuze. In een rechtstaat kan dit niet.

IAB : Zal het Europees Parlement in het debat aandacht besteden aan het onderscheid tussen de ondernemingen (GO-KMO)?

Marianne Thyssen : Ik hoop het Europees Parlement te kunnen overtuigen van de rechtstreekse en onrechtstreekse gevolgen van deze verordening voor de KMO. Het verontrust mij dat in het KMO-effecten-beoordelingsformulier bij het voorstel de weerslag op de KMO geminimaliseerd wordt.

Nochtans is het duidelijk dat er op zijn minst een doorsijpelingseffect zal zijn en dat vele KMO's daardoor gedwongen worden een verkeerd maatpak aan te trekken.

Sommigen dromen van een light-versie van de IAS-normen voor de KMO. Is dit wenselijk? Is dit haalbaar? Op zijn minst hebben we hierover een debat onder deskundigen nodig. Idealiter gebeurt dit vóór de vaststelling van de verordening. We moeten het zeker in eigen land voeren. Met het oog op het nemen van de opties waarvoor de Europese verordening aan de lidstaten de ruimte en de verantwoordelijkheid laat, dringt een specifiek KMO-debat zich op.

IAB : Hoe ziet het Europees Parlement de vorming van de accountant en de belastingconsulent inzake IAS?

Marianne Thyssen : Zonder kennis van zaken kan men geen technische bepalingen toepassen. Zonder vorming kan men niet kennen. Wie moet voor de vorming instaan? Het subsidiariteitsbeginsel zal ons naar de lidstaten voeren.

Maar wat de financiering betreft, lijkt het mij niet te veel gevraagd vanuit het EU-budget stimulansen te geven. Waar wij vanuit het Europees Parlement moeten op toezien, is dat hiervoor de nodige voorzieningen op de begroting voorhanden zijn, dat wij erop staan dat de normen in elk van de officiële talen beschikbaar zijn en dat er voldoende tijd is tussen de inwerkingtreding van de verordening en de verplichte implementatie ervan. Ik vrees dat, naast de vertaalkwestie, dit laatste nog het meest heikele punt zal zijn en verneem dan ook graag van de deskundigen welke overgangperiode absoluut noodzakelijk is om de nodige vorming te kunnen garanderen.